
RAMBAN

DECEMBER 5, 2022
MEET THE MEFARSHIM

פרשת וישלח

1. פסחים נח.

מתני' **תמיד נשחט** בשמונה ומחצה, וקרב בתשעה ומחצה. בערבי פסחים נשחט בשבע ומחצה, וקרב בשמונה ומחצה — בין בחול בין בשבת. חל ערב פסח להיות בערב שבת, נשחט בשש ומחצה, וקרב בשבע ומחצה, והפסח אחריו.

MISHNA: The daily afternoon offering is slaughtered at eight and a half hours of the day, which is two and a half hours after midday, and is sacrificed, i.e., its offering on the altar is completed, at nine and a half hours of the day. On the eves of Passover, when the Paschal lamb must be offered after the daily offering, the daily offering is sacrificed earlier; it is slaughtered at seven and a half hours and sacrificed at eight and a half hours, whether it occurs during the week or on Shabbat. If Passover eve occurs on Shabbat eve, when the Paschal lamb must be offered even earlier to ensure that it will be roasted before the onset of Shabbat, the daily offering is slaughtered at six and a half hours and sacrificed at seven and a half hours, and the Paschal lamb is offered thereafter.

גמ' מנא הני מילי? ... אמר רבא: מצותו דתמיד משניטו צללי ערב. מאי טעמא? דאמר קרא: "בין הערבים", מעידנא דמתחיל שמשא למערב. הלכך, בשאר ימות השנה דאיכא נדרים ונדבות, דרחמנא אמר: "עליה חלבי השלמים", ואמר מר ("עליה חלבי השלמים"): עליה השלם כל הקרבנות כולם — מאחרין ליה תרתי שעי, ועבדינן ליה בשמונה ומחצה. בערבי פסחים, דאיכא פסח אחריו, קדמינן ליה שעה אחת, ועבדינן ליה בשבע ומחצה. חל ערב פסח להיות ערב שבת, דאיכא נמי צליתו דלא דחי שבת — מוקמינן ליה אדיניה, בשש ומחצה.

Rava said: The mitzva of the daily offering is from when the sun begins to descend westward so that the evening shadows slant eastward, shortly after midday. What is the reason for this? It is because the verse states: In the afternoon [bein ha'arbayim], which we understand to mean from the time that the sun begins to descend westward [ma'arav]. Therefore, on the rest of the days of the year, when there are many voluntary vow offerings and free-will offerings that must be sacrificed, these offerings are brought after the daily morning offering. As the Merciful One says with regard to the daily offering: "The fire on the altar shall be kept burning on it, it shall not be extinguished; and the priest shall kindle wood on it every morning; he shall prepare the burnt-offering upon it and shall cause the fats of the peace-offerings to go up in smoke upon it" (Leviticus 6:5). And the Master said that the phrase: "The fats of the peace-offerings upon it" should be interpreted in the following manner: "Upon it," i.e., after this daily morning burnt-offering; only then should the priest complete all the other offerings. This teaches that all the other offerings must be sacrificed after the daily morning offering and prior to the daily afternoon offering. Since many offerings must be sacrificed prior to the daily afternoon offering, rather than sacrificing the latter at six and a half hours, as soon as it is permitted to do so, we postpone the offering for two hours, and sacrifice it at eight and a half hours of the day. On the eves of Passover, on the other hand, when there is the Paschal lamb that must be brought after the daily afternoon offering, and sufficient time must be left for the slaughter of the numerous Paschal lambs, we advance the daily afternoon offering one hour and sacrifice it at seven and a half hours. When Passover eve occurs on Shabbat eve, when there is also the roasting of the Paschal lamb, which does not override the Shabbat prohibitions and therefore must be completed before Shabbat, we establish its sacrifice at the earliest time that its halakha allows, at six and a half hours.

2. רמב"ם הלכות תפילה ג:ב

כבר אמרנו שתפלת המנחה כנגד תמיד של בין הערבים תקנו זמנה. ולפי שהיה התמיד קרב בכל יום בתשע שעות ומחצה תקנו זמנה מתשע שעות ומחצה והיא הנקראת מנחה קטנה. ולפי שבערב הפסח שחל להיות בערב שבת היו שוחטין את התמיד בשש שעות ומחצה, אמרו שהמתפלל מאחר שש שעות ומחצה יצא. ומשהגיע זמן זה הגיע זמן חיובו וזו היא הנקראת מנחה גדולה:

We have already stated that the time of the *Minchah* Prayer was established in correspondence to the daily afternoon sacrifice. Since the daily [afternoon] sacrifice was offered every day at nine and a half hours, [the Sages] established its time as nine and a half hours. This is referred to as "the lesser *Minchah*."

When the eve of Pesach fell on Friday, they would slaughter the daily [afternoon] sacrifice at six and a half hours. Accordingly, [the Sages] ordained that one who prays [Minchah] after six and a half hours has fulfilled his obligation. When this time arrives, the time of its obligation begins. This is referred to as "the greater *Minchah*."

3. טור, אורח חיים רלג

וזמנה משש שעות ומחצה ולמעלה עד הלילה דברי חכמים רבי יהודה אומר עד פלג המנחה שהוא עד סוף י"א שעות חסר רביע והוא שעה ורביע קודם הלילה

4. בית יוסף שם

ומדברי רבינו נראה דזמן מנחה לכתחלה הוא מו' שעות ומחצה ולמעלה, וכן נראה מדברי תשובת הרא"ש שכתב רבינו בסימן שאחר זה. אבל הרמב"ם כתב בפ"ג מהלכות תפלה "כבר אמרנו שתפלת המנחה כנגד תמיד של בין הערבים תיקנו זמנה ולפי שהיה התמיד קרב בכל יום בט' שעות ומחצה תיקנו זמנה מט' שעות ומחצה והיא הנקראת מנחה קטנה ולפי שבערב הפסח שחל להיות בערב שבת היו שוחטין את התמיד בו' שעות ומחצה אמרו שהמתפלל אחר ו' שעות ומחצה יצא ומשהגיע זמן זה הגיע זמן חיובה והיא הנקראת מנחה גדולה" – נראה מדבריו שעיקר תקנת זמן תפלת המנחה דלכתחלה היא מט' שעות ומחצה ולמעלה וזמן מנחה גדולה שאמרו היינו לומר שאם התפלל תפלת המנחה משהגיע אותה שעה יצא י"ח.

5. ערוך השלחן רלג:יב

(יב) ולפ"ז אף לכתחלה יכול להתפלל מנחה גדולה כשצריך לה כגון שרוצה לאכול וכיוצא בזה ואין זה כלכתחלה ודיעבד שבכל הדברים דלכתחלה אסור ובכאן אינו כן אלא כלומר דאם אין לו איזה דבר שטוב לו יותר המנחה גדולה טוב שיתפלל יותר מנחה קטנה אבל אם יש לו איזה סיבה קלה יתפלל לכתחלה מנחה גדולה ולכן אצלינו המנהג בימי הסליחות שיש מתענים עד חצי היום ומתפללים מנחה גדולה ועוד דמלשון הרא"ש והטור משמע דהעיקר לכתחלה הוא מנחה גדולה [ב"י] וראיתי לאחד מן הקדמונים שהזהיר להתפלל דווקא מנחה גדולה...

6. שפת אמת יומא כח:

בגמ' צלותי דאברהם מבי משחרי כותלי – נראה הפי' דנכון לקיים המצוה מיד כשנראה שינוי סדר הזמנים שהקב"ה משנה העתים ואז יש לשבח לפניו יתברך, [כמבואר במדרש בפ' ויצא ס"ח ע"ש] ולכן משני דכותלי ביהמ"ק לא מכווני ולכן שם זמן המצוה בשש ומחצה כשינוי הזמנים, ומכאן משמע דמצוה להתפלל מנחה אחר חצות, וכ"ה שיטת הרא"ש וטור (סי' רל"ג) [וכ"מ מדברי רש"י בתענית (כ"ו ב) ד"ה כיון דסמוך לשקיעת החמה ע"ש] אבל הרמב"ם חולק ע"ז כמ"ש שם בב"י וצ"ע: